

DE LEGENDE VAN DE WATERDRAAK

DE LEGENDE VAN DE
WATERDRAAK

ISOLDE BOERS & ILENA SATURAY

De legende van de waterdraak
is een uitgave van
Dutch Venture Publishing

Copyright © 2022 Dutch Venture Publishing
Auteurs: Isolde Boers en Ilena Saturay
Omslagontwerp: Jen Minkman
Illustraties omslag en binnenwerk: Ilena Saturay
Zetwerk: Mariska Maas (Rubre Art)

Vertalingen uit het Engels: Jen Minkman
Tekstredactie: Jen Minkman

Eerste uitgave oktober 2022
NUR 283
ISBN: 9789493265158

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*Voor alle oma's en de kleinkinderen
die ze geïnspireerd hebben.*

ZORGEN VAN OMA

De nacht komt langzaam maar zeker dichterbij. De lucht is net een schilderij van donkerblauw en paars, met een dun vleugje oranje dat over de horizon schijnt. Nauwelijks zichtbaar, maar wel aanwezig. Net als de problemen die zich proberen te verbergen achter het anders zo strenge en dappere gezicht van Liways grootmoeder.

Liday zag het toen ze vanmorgen uit school kwam en het is nog steeds niet verdwenen. Ze blijft normaal gesproken de hele week op school, waar de kinderen ook slapen, maar probeert elk weekend naar huis te komen om haar *lola*, haar oma, te helpen. En meestal praten ze honderduit over van alles en nog wat. Haar grootmoeder vindt het heerlijk om alles te horen over wat Liway de hele week op school heeft gedaan. Maar vandaag is haar oma opvallend stil.

‘Lola, is er iets?’ vraagt Liway, maar haar grootmoeder lijkt het niet te horen. Haar gedachten zijn ver weg. Ze zit rustig achter hun maïsvelden haar *itak* te slijpen. Ze heeft de hele dag gewerkt. Haar lichaam is gewend geraakt aan het harde werk, net als haar *itak*, het traditionele mes dat

ze gebruikt om gewassen te oogsten.

‘We moeten morgen vroeg beginnen met het weghalen van het onkruid, want daarna moet ik met wat mensen van de stam gaan praten om een vergadering in het noorden voor te bereiden,’ zegt ze.

Hun stam, de Manobo genaamd, houdt regelmatig bijeenkomsten, dus dit is niets nieuws voor Liway. Wanneer ze moeilijkheden hebben, komen ze samen om te bespreken hoe ze die het beste kunnen oplossen. Maar er is iets vreemds aan de manier waarop haar grootmoeder het zegt. Het klinkt alsof ze al een tijdje over deze bijeenkomst nadenkt, zich erop voorbereidt. Waar zou die vergadering over gaan?

‘Oké, lola,’ zegt Liway. ‘Dat is geen probleem. Ik ben toch gewend om vroeg op te staan. Op school zijn we eerder op dan de zon!’

‘Dan heb je mij of het kraaien van de haan niet nodig om je wakker te maken,’ zegt grootmoeder met een vage glimlach.

Liways grootmoeder is de hoofdleider van de Manobo-stam. Ze noemen haar *Bai*. Ze is een vrouwelijke krijger, gerespecteerd en geliefd door hun volk. Zij belichaamt hun geschiedenis en de kracht om hun toekomst te beschermen.

Maar voor Liway is ze ook haar lieve lola, haar grootmoeder. Ze geniet ervan bij haar te zijn, vooral wanneer lola haar verhalen vertelt over hun voorouders. Ze is als het levende geschiedenisboek van hun volk; een ware bibliotheek van kennis en vaardigheden waar iedereen welkom is. Liway zegt altijd tegen lola dat ze op haar wil lijken als ze groot is, maar lola glimlacht dan nederig en zegt dat Liway zichzelf kan zijn als ze eenmaal groot is.

‘Maar dan moet je eerst weten wie je bent,’ voegt ze er

altijd aan toe.

In tegenstelling tot Liway is lola niet echt naar school geweest toen ze jonger was. De scholen stonden in de steden, te ver weg van hun traditionele huizen. Ze moesten uren lopen en gevaarlijke rivieren en paden oversteken. De scholen waren ook te duur en inheemse volken zoals zij werden bespot en gediscrimineerd door mensen die in de steden woonden. Lola's generatie kon niet naar school, dus als het op lezen en schrijven aankomt, vraagt ze Liway om hulp. Het Lumadvolk, waar ook hun stam deel van uitmaakt, heeft een eigen school gebouwd zodat ook zij eindelijk officieel onderwijs kunnen volgen.

‘Je moet weten hoeveel geluk je hebt dat je naar school kunt gaan,’ zegt lola altijd tegen Liway. ‘Maar weet ook dat het niet zomaar een gelukkig toeval is. Ons volk heeft gevochten voor recht op onderwijs. We hebben deze school opgebouwd met onze kracht en doorzettingsvermogen.’

Dat hebben ze inderdaad. Liway is haar lola en haar volk heel dankbaar voor de bouw van hun school. Als ze tijd hebben na het werk op het veld, leert Liway oma lezen en schrijven. Maar vandaag hebben ze gewerkt tot de lucht donker begon te worden.

‘Wat is er?’ vraagt Liway weer aan lola.

‘Ach, ik ben gewoon moe. Maak je geen zorgen over mij, Liway. We hebben vandaag langer gewerkt, dus ik ben vermoeider dan normaal. En ik word een dagje ouder.’

Maar Liway voelt aan dat het meer is dan alleen vermoeidheid. Wat het ook is, het lijkt haar grootmoeder al een hele tijd dwars te zitten.

‘Laten we naar huis gaan en eten,’ zegt Liway. ‘Dan kun jij ook uitrusten. Trouwens, mijn moeder zou ongerust kunnen worden als we hier te lang blijven. Ze vraagt zich vast af waar we zijn.’

Het wordt al laat. Het oranje dat over de horizon piepte is verdwenen. De zon is helemaal ondergegaan.

Liway kijkt toe hoe haar lola opstaat en moeiteloos over de rotsige, oneffen aarde onder hen loopt. De duisternis van de nacht lijkt haar pas niet te hinderen. Haar hoge leeftijd evenmin. Ze lijkt één te zijn met alles om zich heen, op te gaan in de diepgewortelde bomen en het geluid van krekels dat de stilte elke avond vult.

Liway volgt haar en ze lopen in stilte voort. Hun huis staat op een paar minuten lopen van hun maïsveld. Het is een kleine hut, gemaakt van bamboe. Van een afstandje zien ze Liways moeder, Lina, al staan, die de droge houtjes rangschikt onder de pot die erboven hangt. Dan blaast ze erop door een korte, dunne bamboestok heen, waardoor de vonken veranderen in opspringende vlammen.

Lina ziet ze naderen en haar gezicht licht op.

‘Het is goed om jullie twee thuis te hebben. Ik vroeg me al af waar jullie bleven. Jullie zullen wel moe zijn en honger hebben. De rijst is bijna klaar. Kom en rust even uit, terwijl ik de borden op tafel zet.’

Liway is in dit huis geboren. Ze wonen hier al zo lang als ze zich kan herinneren. Ze was te jong om zich haar vader te herinneren, maar haar moeder en oma vertellen haar zo vaak dingen over hem dat de verhalen uit haar eigen geheugen lijken te komen.

‘Ik heb wat zoete aardappelen geogst en ze gekookt. Ik heb er ook een paar aan onze burens gegeven. En ze

DE LEGENDE VAN DE WATERDRAAK

gaven me deze groentesoep om mee naar huis te nemen toen ze hoorden dat je hier was, Liway. Ze zeiden dat het je lievelingssoep is,' vertelt mama opgewonden aan Liway.

Liway speelde vroeger veel bij het huis van de burens, waar ze urenlang in het koude water van de rivier plonsde. Het water was haar speelterrein toen ze jonger was. En na het spelen ving ze dan een paar vissen die ze mee naar huis nam om op te eten. Natuurlijk gaf ze ook altijd wat aan de buurvrouw.

Het is al een tijdje geleden dat ze dat gedaan heeft, want ze woont nu de hele week op school. Als ze thuiskomt, helpt ze vooral haar moeder en oma op hun boerderij.

Het eten op tafel is warm en uitnodigend. Ze hebben altijd genoeg groenten in hun tuin om van te eten. De rijst komt van het land dat ze bewerken. Hun drinkwater is een geschenk uit de bergen. In feite komt alles wat ze nodig hebben van hun land: de geliefde bergketen van Pantaron. Het dient als hun marktplaats, hun apotheek, hun school. Het land is hun leven.

'Liway,' zegt grootmoeder, voordat ze allemaal beginnen met eten. Ze zucht. 'Weet je nog dat ik je vertelde over hoe we ooit ons land verdedigden tegen de mensen die het van ons wilden afpakken?'

'Ja, natuurlijk, lola.'

'Misschien moeten we dat nog eens doen.'

'Wát doen?'

'Vechten voor ons land, ons leven.'

